

John Patrick Shanley

Mullingari kandis

Outside Mullingar, 2014

ROMANTILINE DRAAMA
kahes vaatuses

Inglise keelest tõlkinud
Martin Algus

Esietendus 14. oktoobril 2023 Endla Teatri Kүүnis

lavastaja

Madis Kalmet

kunstnik

Kristiina Põllu Tartu Uus Teater

valguskunstnik

Ivar Pilterskihh

muusikaline kujundaja

Peeter Konovalov Ugala

etenduse juht

Anu Hövel

helimeister

Tarmo Jürgens

valgusmeistrid

Iiris Purge ja Ivar Pilterskihh

kostümeerija

Airin Vaarmann

grimeerija

Ivi Smeljanski

lavameistrid

**Kristo Paddernik, Lauri Allikas
ja Sergei Peetso**

Tony Reilly

Jaan Rekkor

Rosemary Muldoon

Karin Tammaru

Anthony Reilly

Sten Karpov

Aoife Muldoon

Carmen Mikiver

liri hommiku pimedus

Minu isa pärines Irimaalt ja tal oli sõnaseadmise annet. On lihtne põhjus, miks iirlased oma sõnaosavuse andeks kujundasid. Nad elasid saarel. Nad pidid omavahel läbi saama. Mitte, et nad oleksid läbi saanud. Aga nad pidid proovima. Nii kujunes välja kõnelemise stiil, mis võimaldas neil öelda kohutavaid asju. Ja öelda võluvalt. Mina ei ole iirlane. Ma olen iiri-ameeriklane. Mõned ütlevad, et ka minul on see anne. Kui on, siis sellepärast, et ma kuulasin oma isa ja onusid ja mõnda oma tädi, kui nad meie Bronx elutoas hoogu sattusid. Paljudel laupäevaõhtutel jõid nad siin viskit ja ingveriõlut ja suitsetasid ja rääkisid ja laulsid ja tantsisid. Ja minagi laulsin ja tantsisin oma tädidega ja kuulasin läbi sinise õhu. Ja kuna ma kuulsin nii palju rääkimist ja nii palju muusikat, siis võib-olla tõesti säästeti mind tõeliselt õnnetust saatusest olla suu peale kukkunud iiri-ameeriklane.

Mu isa mängis väga erilist akordioni. Sellele oli sädelevate kivikestega kirjutatud tema nimi ja nime kohal lehvisid Irimaa ja Ameerika ristatud lipud, samuti sädelevatest kivikestest. See oli pulmakink, ma arvan, et mu vanavanematelt. Kõik mu vanavanemad olid iirlased ja nad olid surnud juba enne minu sündi, nii et minu meeltes sulandusid nad mingiks monoliitseks iidseks roheliseks pudruks. Mu isa mängis sellel lõõtsmoonikul paljusid iiri laule ja Elvis Presley „Love Me Tender’it”. Ja kui ta seda laulis, oli see kõige iirilikum laul üldse.

Kui ma 1993. aastal esimest korda Irimaale läksin, olin 42-aastane. Mu isa oli peaaegu üheksakümenene ja me läksime temaga, et külastada perekonna farmi, mis asub Westmeathi krahvkonnas, Mullingari linna

lähistel, pisut väljaspool Killucani küla. Ma olin just mõne nädala eest kätte saanud oma New Yorgi juhiloa ja olin kohutav autojuht. Ja nüüd pidin ma sõitma sada miili valel teepolel. Iga natukese aja tagant ütles isa: „Ettevaatust!”, sest ma olin mõne sekundi kaugusel meie mõlema tapmisest. Farmi jõudmise ajaks olin kaotanud küljepeegli ja ise emotsionaalselt üsna kehvast seisusest. Me pöörasime rustikaalselt mudasele sissesõiduteele. Farm näis täiesti elutuna. Kaugel mäeharjal nägin paari liikumatut lammast, aga see oli ka kõik. Ma veeresin oma rendiautol maja juurde ja lülitasin mootori välja. Vaikus oli nii täielik, et võisin seda lausa oma nahal tunda.

Ma koputasin. Uks avati pehmelt ja ettevaatlikult. Mu nõbu Anthony vaatas mind. Tema silmad põlesid meelestu sinise intensiivsusega. Ta tervitas meid vaikselt ja me sisenesime. Majas, kuhu kõõgi kaudu astusime, oli virnade viisi inimesi, kõik lähisugulased. Kohe, kui uks meie taga sulgus, läks põrgu lahti. Mu tädi Mary istus kepile toetudes turbapliidi ääres ja lasi lendu hoogsa kõne, mille ühestki sõnast ma aru ei saanud, kuigi ta ilmselt rääkis inglise keeles. Tema abikaasa, minu onu Tony – kreeka kalurimütsis, valges särgis ja päevinäinud vestis –, vehkis piibuga. Ka temal olid elektrisinised silmad, malamuudi silmad, ja kaval, lustlik ilme. Ka tema rääkis pikalt ja laialt ja kuigi ma ei saanud ka tema jutust sõnagi aru, oli tema aktiivne ta naise omast täiesti erinev. Tony rääkis mõõdetud ja jõulisel toonil, samal ajal kui Mary avaldused olid sama kiired kui tuletõrjevoolikust purskuv vesi. Üks lingvistiline omadus, mida nad jagasid, oli rõhutamine. Iga viimne kui asi, mida nad ütlesid, sai öeldud sellise veendumusega, et sellega mittenõustumine näis võimatuna. Ja siiski ei nõustunud nad teineteisega ja püüdsid üksteise iga väidet maha karjuda ja tagasi lükata.

Onu Tony ja tädi Mary ei olnud ainsad, kes selles väikeses musta leiva, kaerahelveste, piibusuitsu ja turba järelle lõhnavas maaköögis kõnelesid. Mitmed nõod olid kohal ja kõnelesid samuti. Mõned hõikasid, et küllap me oleme kurnatud või oma raskest teekonnast šokis või näljased või vajame tooli. Vähemalt need olid need mõtted, mida arvasin end selles lärmis kuulvat. Mu isa vaatas seda kõike häirimatu rahuga. Lisaks sellele, et ta oli siin sündinud, oli ta siin ka palju aastaid käinud ja ma arvan, et miski sellest polnud talle uus. Kell oli ehk kümme hommikul. Imekombel tekkis vestlusse tühimik ja mu nool Audreyl õnnestus küsida, kas me sooviksime hommikusööki. Mu isa ütles, et tema sooviks sõõmu viskit ja istus maha.

Valgustust ei olnud. See tähendab, lambid olid, aga ükski neist ei põlenud. Üks tilluke aken lasi sisse need vähesed footonid, mis olid suutnud vihmasaja ja pilved üle elada. Nende kangelaslike ja aneemiliste luumenite kanda oli kõõgi valgustamise koguraskus. Aga sellest ei piisanud. Põhimõtteliselt oli see, mida ma kogesin, kari pimeduses kisavaid iirlasi.

Hämaruses istusin ma oma isa kõrvale ja keeldusin omaenese dringist, eelistades sellele teed ja kaeraputru ning küsisin, kas tegemist on voolukatkestusega. See vallandas rea hukkamõistu ja manitsusi lüliti kohta, mida mu nõbu Anthony viimaks vajutas ilmel nagu paneks ta riigikassale tuld otsa või annaks elektrilöögi ainsale naisele, keda ta kunagi on armastanud. Kui valgus süttis, pörkus Anthony selle kiirte eest tagasi. Ta kissitas silmi ja langetas pilgu, küllap selleks, et oma võrkkesti põletuse eest kaitsta.

Kahjuks käivitas selline taktika temas uue häirekella, sest nüüd hüüdis ta õudusega, et põrand on häbiväärne,

et see on mudakoorikuga kaetud ja kihiseb tolmust. Ma vaatasin linoleumpõrandat ja ei näinud midagi. Tema tõi aga luua ja kukkus pühkima kui pöörane, sugulased hüppasid tema teelt eest. Ma ütlesin, et põrand on ideaalne just sellisena, nagu ta on. Tema ütles mulle, et ma olen hull, see on ebastabiilne ja võimalik, et ohtlik. Ma otsustasin süüa oma kaerahelbeputru ja vaikida. Mu isa rüüpas rahumeelse ilmega oma viskit.

Koer nimega Flossie vaatas seda kõike täielikus rahulolus pealt. Onu Tony, kes istus räbaldunud vinüültoolis, mis nägi välja nagu oleks see mõnelt lammutusobjektilt päästetud, pomises Flossiele tolle kõrvataguseid sügades ja piipu imedes lakkamatuid hellitusi. Aeg-ajalt, kui vestlus ähvardas kontrollitavaks muutuda, tegi Tony Flossie hellitamisse pausi, et mõnele oma pojale või tütrele karjuda, et neil pole sünnist saati ühtki selget mõtet olnud. Üks kass jalutas läbi köögi, tema küüned klõbisesid linoleumil nagu tillukesed kontsad ja tema kasukas läikis nagu karusnahk.

Vaevalt olin ma oma kaerapudruga lõpule jõudnud, kui Anthony teatas, et peaksin temaga kaasa minema. Ma kuuletusin, me läksime üle õue ja istusime tema räsitud Land Roverisse. Ta oli ka mu isale kaasatulemisvõimlust pakkunud, kuid vanamees tundis end soojas köögis hästi ja väljas oli sünge, jahe ja märg hommik. Mul polnud õrna aimugi, kuhu me läheme ja tegelikult ma väga ei hoolinudki. Anthony oli umbes minuvanu. Tema rinnamuskliid olid aastatepikkusest talutööst kummis. Ta ise oli kummaline segu vaikusest ja tormist. Tegelikult olid nad seda kõik. Oli veider tõsiasi, et kuigi nad elasid pärapõrgus ja neid ümbritses totaalne vaikus, nii paks ja pehme nagu käpikud, näisid nad kõik olevat kuidagi ülestimuleeritud. Stseen köögis oli olnud täielik

mürgel. See oli tundunud nagu mingit sorti mäss. Tundsin kergendust, et olen nüüd autos, kus vaid Anthony põgusad märkused sekkuvad vihma trummeldamisse katusel. Me sõitsime läbi väikese linnakese ja peatusime kiriku juures.

Väljusime autost ja Anthony viis mu surnuaeda. Vihma kallas juba päris korralikult, aga tema ei näinud seda märkavatki, kuigi tal oli seljas üsna viledaks kulunud põllutööjakk. Ma järgnesin talle, kuni ta peatus ühe hiiglasliku ja pelutava viktoriaanliku hauakivi juures, mis nägi välja nagu uks otse hukku ja hävingusse. Sellele oli graveeritud minu nimi – SHANLEY. Need tähed tundsid mulle kui kohtuotsus, mida ma üle ei ela. See oli mu vanavanemate puhkepaik.

Anthony kutsus mu viimas põlvili laskuma ja palvetama ning tegi seda ka ise. Üksinda olles poleks see olnud mu esimene instinkt. Me põlvitasime külge-külge kõrval mustal kruusal ja palvetasime musta kivi ees, mis sarnanes kummaliselt monoliidile filmist „2001: Kosmoseodüsseia”. Ma ei tea, mille poole või mida ma palusin. Võib-olla vihmarvarju. Ma polnud kunagi oma vanavanemaid kohanud, seega ei olnud mul mingit pilti või emotsionaalset sidet, millele toetuda. Kuid seal viimas põlvitades tundsin ma sidet millegi kohutava ja suurejoonelisega ning mind tabas mõte – need on minu inimesed.

Järgmiste päevade jooksul pärisin lugusid oma vanavanematest. Võiks arvata, et nii palju rääkivate inimestega suheldes on informatsiooni saamine lihtne, kuid ei. Niipea, kui ma vanavanemad teemaks võtsin, tabas mu vestluspartnereid äkiline ettevaatlikkus. Tony muutus ebamääraseks. Mu isa tõmbus endasse. Mu nõod väitsid, et nemad ei tea midagi. Isegi mu tädi Mary, kes rääkis

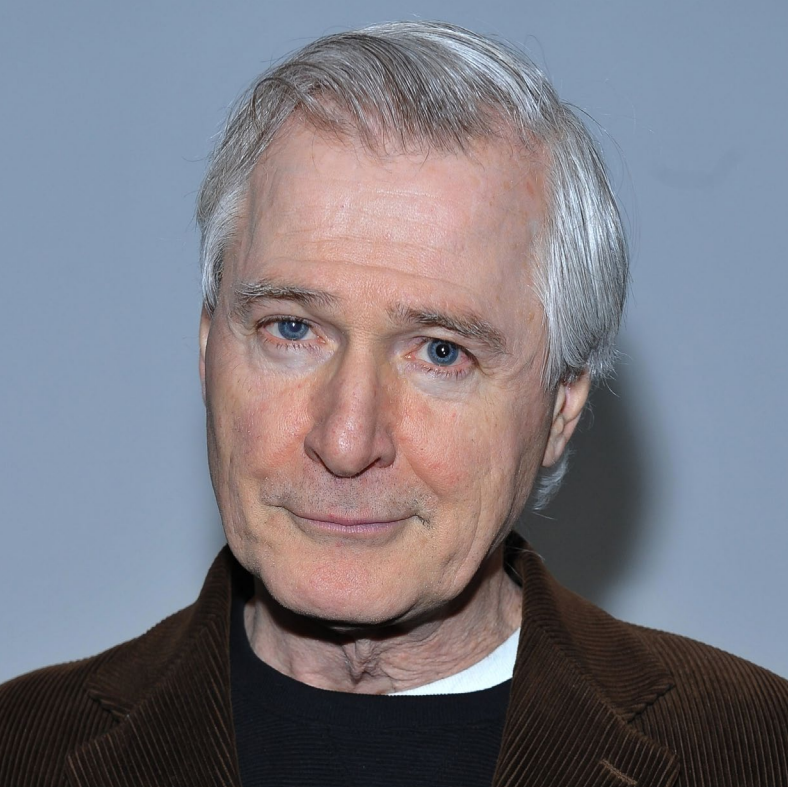
nii nagu Proust kirjutas (see tähendab lõputult), isegi tädi Mary'l oli vähe öelda. Selleks oli põhjust. Näib, et mu vanavanemad olid olnud – kõige väiksemalt väljendudes – hirmuäratavad. Mu vanaisa ei olnud oma peres kellegagi peale minu isa läbi saanud. Isegi loomad olevat tema eest ära jooksnud. Kui ta tahtis hobust, siis pidi ta ennast majja peitma, kuni üks ta poegadest looma kinni püüdis, sest kui hobune vanaisa näinud oleks, oleks ta põgene- nud. Mu vanaema oli rasvunud ja riiakas. Mu vanaisa ehitas aitu ja mööblit ja mu vanaema kritiseeris tema tööd rõõmu ja elevusega kuni vanaisa plahvatas. Nad kaklesid pidevalt, pildusid pinke ja pangesid ja midaiga- nes muud, mis ette jäi. Kui mu vanaemale esitleti tema esimest lapselast, minu öde Kathleeni, kiskus ta ära kena kübarakese, mis beebi pisikest pead kattis, teatades: „See on tema jaoks liiga hea!” Kui vanaema suri, pidid nad tema magamistoa trepilt käsipuud eemaldama. Selline oli tema suurus.

Mul kulus palju vestlusi, et need kahetsusväärsed teadmised oma eelkäijate kohta kokku koguda. Minu elusolevad perekonnaliikmed olid väärivad inimesed ja pidasid surnutest halvasti kõnelemist valeks. See oli põhjus, miks nende jutt teema tõstatamisel põiklevaks ja häguseks muutus. Alles paljude päevade kuludes hakkas kujunema portree sellest paarist. Nad olid olnud kehval järjel, kirjaoskamatud ja kättemaksuhimulised. Juurdlesin hämmeldusega, kuidas nii kehvast pinnasest suutis sirguda nii imeliselt iseäralik rahvas, keda ma enda ümber nägin. Ma ei saanud sellele kunagi vastust.

Elu hoiab oma imesid, pimedusest purskuv hea on neist suurim.

John Patrick Shanley

John Patrick Shanley

Ameerika näitekirjanik, stsenaarist ja lavastaja John Patrick Shanley sündis 1950. aastal New Yorgi Bronxi linnaosas viielapselise iiri-katoliiklaste perekonna pesamunana. Tema lihunikust isa oli noore mehena Iirimaalt Ameerikasse tulnud ja tema telefonioperaatorist ema pärines samuti iiri immigrantide perest. Ka Shanley lapsepõlvkodu naabruskond, see üsna ohtlik ja kriminaalne linnaosa, kihas peamiselt iiri ja itaalia päritolu töölisperekondadest. Sellele taustale ja enda urbanistlikule pahapoisi-imagole on Shanley hiljem tihti tähelepanu juhtinud, näiteks sõnastas ta oma lühikese eluloo näidendi „Kahtlus” New Yorgi lavastuse kavalehes nii:

„Ta visati Püha Helena lasteaiast välja. Ta sai eluaegse keelu Püha Antoniuse kooli sooja lõunasöögi programmis osalemiseks. Ta heideti välja ka kardinal Spellmani keskkoolist. New Yorgi ülikoolis määrati talle akadeemiline katseaeg ning anti korraldus ilmuda tribunali ette, kui ta soovib kooli naasta. Kui temalt küsiti, miks kõik need institutsioonid teda niimoodi kohtlesid, puhkes ta nutma ja vastas, et tal pole õrna aimugi. Seejärel läks ta Ameerika Ühendriikide merejalaväkke. Seal sai ta hakka-ma. Ta saab hakkama ka nüüd.”

Ehk oli just Vietnami sõja ajal merejalaväes teenimine see, mis mässumeelse ja tihti konfliktidesse sattunud poisi meheks kasvas, sest teenistusest naastes naasis Shanley ka ülikooli, töötas õpingute kõrvalt liftioperaatori, maalri, mööblikolija, lukksepa ja baarmenina ning lõpetas 1977. aastal ülikooli kursuse parimana.

Kirjutamine on Shanleyle alati meeldinud, lapsepõlves märkasid seda ka teda õpetanud nunnad ja preestrid, kes teda jätkama innustasid. Ta oli katsetanud nii proosa kui luulega ning pärast sõjaväest tulekut kirjutas romaani, mille siis aga ära põletas ja otsustas ülikooli naasta ja just ülikoolis leidis ta tee näitekirjandusse. Ühes artiklis kirjeldab Shanley, kuidas ta 22-aastasena kutsuti ühele iiri-ameerika kirjanike õhtusöögile, kus teised lauasistujad olid juba tunnustatud autorid, temal olid ette näidata aga vaid mõned avaldatud luuletused. Umbes magustoidukäiguks jõudsid vanemad kolleegid arusaamale, et just Shanley on neist see, keda peab kirjanikuna järjele aitama. „Ma püüdsin näida vähem abivajajana,” ütleb Shanley ning jätkab: „F-rongiga koju Brooklynnisse sõites mõtlesin, mida ma suures plaanis teha tahan. Ja just siis ma otsustasin: ma ei taha, et mind aidatakse, ja ma ei taha, et mind tembeldatakse iiri-ameerika kirjanikuks.

Ma tahtsin saada kirjanikuks. Ma tahtsin kirjutada kõigist. Ja järgmised kolmkümmend aastat ma seda ka tegin. Minust sai näitekirjanik ja stsenarist. Minu eriliseks huviobjektiks ja spetsialiteediks said itaalia-ameeriklased. Mulle meeldis, kuidas nad rääkisid. Selles oli mingi eriline vabadus.”

Tõepoolest, Shanley varasemad näidendid ammutavad inspiratsiooni just lapsepõlves Bronxis kohatud itaallaste eludest ja lugudest. Siiski ei ole ta draamakirjanikuna kohe nii edukas, et vaid kirjutamisest ära elada, kuigi mõned tema näidendid, näiteks „*Danny and the Deep Blue Sea*” („Danny ja sügavsinine meri” 1983), jõuavad nii off-Broadway kui Londoni lavadele. Et juhutöödest pääseda ja endale kirjutamisega leiba teenida, otsustab Shanley kirjutada filmistsenaariumi. Kui „*Moonstruck*” („Kuutõbised”) 1987. aastal linale jõuab, tabab seda meeletu menu – vaimustuses on nii kriitikud kui vaatajad, film pälvib kuus Oscari-nominatsiooni ning võidab nii parima näitlejanna (Cher), parima naiskõrvalosatäitja (Olympia Dukakis) kui parima originaalstsenaariumi (Shanley) auhinnad. Oscarit vastu võttes tänab Shanley „kõiki neid, kes mind mu elus löönud või suudelnud on ja kõiki neid, keda mina kunagi löönud või suudelnud olen.”

Shanley jätkab filmistsenaariumide kirjutamist ning näidendite loomist ja on neist mitmete puhul ka ise esmalavastajaks. Tema tekste lavastatakse palju, kuid ükski neist ei jõua päris-Broadway lavale ega pälvi mõnd suuremat näidendiauhinda. See kõik muutub 2004. aastal näidendiga „Kahtlus: mõistujutt” („*Doubt: A parable*”). Selle 1960. aastate Bronx katoliiklikus koolis puhkeva pedofiliakahtlustuse juhtumi ümber keerleva näidendi esmalavastus kantakse üsna ruttu off-Broadwaylt üle Broadwayle, kus seda mängitakse

pea kuussada korda. 2005. aastal võidab Shanley „Kahtluse” eest nii Pulitzeri draamapreemia kui Tony parima näidendi auhinna ning 2008. aastal jõuab linale ka näidendi põhjal valminud film, lavastajaks Shanley ise, näitlejaiks Meryl Streep, Philip Seymour Hoffman, Amy Adams ja Viola Davis. Ka film on väga edukas, kõik neli näitlejat ja Shanley stsenaarium nomineeritakse nii Oscaritele kui Kuldgloobustele. Eestis jõuab „Kahtlus” lavale 2015. aastal Tallinnas Katariina kirikus, lavastajaks Madis Kalmet, näitlejaiks Guido Kangur, Anne Veesaar, Ursula Ratasepp ja Harriet Toompere.

„Ei, mina Bronxi kindlasti põrguks ei pea. Ma suhtun Bronxi suure poolehoiuga. Selleks, et olla hea kirjutaja, et olla huvitav kunstnik, ütleja, ei tohi oma päritolu ära põlata. Vastupidi, seda kõike tuleb hinnata väärtuslikuks ning kasutada pigem jõuallika kui häbina, ja Bronxiga olengi ma täpselt seda teinud,” on Shanley ühes intervjuus oma loomeinspiratsiooni allikaks olnud Bronxi ja kirjutamise kohta öelnud. Samas jätab ta oma iiri-päritolu väga pikkadeks aastateks loominguliselt avamata ja jõuab selleni alles 2014. aastal näidendis „Mullingari kandis”. Ta ise on oma juurte juurde naasmist kirjeldanud nii: „Teadsin alati, et lõpuks pean ma koju jõudma. Ma olen nii iirlane, kui üldse olla saab – ühelt poolt Kelly, teiselt Shanley. Mu isa sündis ühes Kesk-Iirimaa talus. Kunagi varastel 1920ndatel karjatasid tema ja ta vennad seal veiseid ja lambaid. Mina kasvasin üles iiri aktsendi ja muusikaga ümbritsetult, kuid hoidsin sellest vanast maailmast kuni viiekümnendate eluaastateni eemale. Ma lihtsalt ei suutnud iirlaseks olemist omaks võtta. Miski minus jälestas ühe perekonna ja ühe etnilise identiteediga piiratud olemist. Lisaks olen ma sageli leidnud, et edasilükkamine on rikastav harjutus. Millegi

mitteütlemine suurendab seda, mida ma ütleva pean. Iirlastest mitte kirjutamine tekitas aina suuremat, isegi tohutut survet seda teha.

Kui ma lõpuks Iirimaale läksin, siis ma pidin minema. Oli aasta 1993. Mu isa oli üksinda reisimiseks liiga vanaks jäänud ja ta palus mul ennast koju viia. Ja kui vana mees palub sul ennast koju viia, siis sa pead seda tegema.

Kui ma istusin koos isaga selles vanas taluköögis, kus ta kunagi üles kasvas, ja kuulasin oma iiri perekonna jutte, tabas mind äratundmine – see on minu Atlantis, minu luuletajasüdame kaunis ja kadunud maailm. Ma kuulasin seda imelist keelt, mida need inimesed kõige tavalisemates vestlustes kasutasid, ja ma teadsin, et see siin on minu ala. Aga see oli minu jaoks uus. Veel oli kuulamise, mitte kirjutamise aeg.

Läks umbes kakskümmend aastat. Kui ma sain kuuekümneks ja ära pöörasin (sellest numbrist ja tollest hallide juustega tüübist, keda peeglist nägin), tundsin, et mul ei ole enam midagi öelda ega teha. Ma tahtsin minna mõnda sooja kohta ja seal elu lõpuni puhata. Ma olin õnnetu, viljatu ja üksildane. Kolisin ühte Williamsburgi korterisse, kust nägin päikest ja jõge.

Mu vanemad olid surnud. Olin ainult mina ja jõgi ja päike ja aeg. Möödus aasta. Ühel vaikselt päeval istusin ilma ühegi mõtteta maha ja kirjutasin näidendi talust.

Sellest talust oli minu kujutluses saanud koht, kuhu olin nii palju asju kokku kogunud. Seal oli minu armastus oma isa vastu. Lein. Minu romantiline nälg, minu rahulolematus meie ebapoeetilise maailmaga. Ma olin nii pikka aega nii paljut tagasi hoidnud, et nüüd ma lausa purskasin. Äkitselt tundsin ma vabadust. Vabadust olla iirlane. Perekonna nimed ja lood, unistustest muudetud ja segatuna minu enda armastuseigatsuste ja võimatuna tundunud õnnetundega laotusid lehekülgedele. Ma olin

saanud kuuekümneks ja see nuga mu kõril äratas mind mu oma rahva ilule, elu põgusatele võimalustele, liigse ettevaatlikkuse farsile. Ma tahtsin kirjutada armastuse loo. Ma tahtsin üles leida kõik need sõnad, mida ma polnud suutnud leida, sest see, mida ma ei olnud suutnud väljendada, oli minus tekitanud ahastust isegi siis, kui see, millele ma olin andnud adekvaatse hääle, oli mulle andnud rahu.

See näidend tõi mulle kummalise kergenduse. Ma panin talle proosalise pealkirja „Mullingari kandis” – võib-olla tasakaalustamiseks näidendis sisalduvat poeesiat. See käsikiri oli minu pelgupaik ja lohutus.”

„Mullingari kandis” maailmaesietendus toimus 23. jaanuaril 2014 New Yorgis Samuel J. Friedmani teatris. Esmalavastuses mängisid Brian F. O'Byrne, Debra Messing, Dearbhla Molloy ja Peter Maloney. Näidend nomineeriti mitmetele dramaturgiaauhindadele ning seda on lavastatud üle kogu USA ning mujalgi maailmas. 2020. aasta detsembris jõudis kinolevisse ka näidendil põhinev ja John Patrick Shanley enda lavastatud film „*Wild Mountain Thyme*” („Metsik mägitüümian”), mille peaosi kehastavad Emily Blunt ja Jamie Dornan.

John Patrick Shanley elab endiselt New Yorgis, külastab igal aastal korra Iirimaad ning jätkab kirjutamist ja lavastamist. Tema järgmine näidend „*Brooklyn Laundry*” („Brooklyni pesumaja”) jõuab off-Broadwayl esietenduseni 2024. aasta kevadtalvisel hooajal.

Kava koostamisel on lisaks enamlevinud internetiallikatele kasutatud John Patrick Shanley artikleid „*The Darkness of an Irish Morning*“ (ilmunud ajalehes The New York Times 8. märtsil 2013) ja „*Turns out His Blood Runs Green*“ (ilmunud ajalehes The New York Times 9. jaanuaril 2014), Martin Andrucki ja Bobby Kennedy koostatud Shanley elulooartikleid (vastavalt veebilehtedelt www.andrucki.catapult.bates.edu ja www.writers theatre.org) ning Aigi Vahingu intervjuud „Bronxi poeet John Patrick Shanley: kuidas eestlaste küünilisust ravida...“ (ilmunud Eesti Ekspressi veebilehel ekspress.delfi.ee 9. augustil 2009). Kavas on kasutatud Kristiina Põllu fotosid lavastuse „Mullingari kandis“ proovidest, Creative Commonsi vabakasutuslitsentsiga CC0 tähistatud fotosid Iirimaa loodusest ning 2015. aasta kevadest pärit fotot John Patrick Shanley (CCBY2.0 fotograaf Sam Santos / Canadian Film Centre).

Lavastuse plakatifoto tegi Priit Loog
Plakati kujundas Asko Künnap
Kavalehe koostas Anne-Ly Sova
Kavalehe kujundas Ilona Rääk

lavastusjuht **Andrus Jõhvik**
pealavameister **Kaido Päästel**
vanemlavameistrid **Ando Loosaar, Fred Laur, Janek Lipponen**
lavameistrid **Lauri Allikas, Sergei Peeto, Kristo Paddernik, Mario Valmas**
dekoratsioonide valmistajad **Kaido Päästel, Viljar Viik**
butafoor-dekoraator **Kaido Torn**
tekstiilide värvija **Anu Heinsalu-Diževski**
kostüümiala juhataja **Ester Kasenurm**
kostüümide õmblejad **Urve Kasenurm, Urve Enne, Epp Mõts**
grimmiala juhataja **Ivi Smeljanski**
grimeerijad **Sirle Teeäär, Karina Pajunurm**
kostümeerijad **Kärt Altjõe, Airin Vaarmann**
inspitsient-rekvisiitorid **Anu Hövel, Astrid Kivila, Silja Koppel**
heliala juhataja **Siim Rohtväli**
helimeistrid **Tarmo Jürgens, Janek Vlassov**
valgusala juhataja **Margus Vaigur**
valgusmeistrid **Karmen Tellisaar, Ivar Pitserskihh, Iiris Purge**
videomeistrid **Argo Valdmaa, Antti Aalmaa**
haridustöö koordinaator **Liina Unt**
muusikajuht **Feliks Kütt**
turundus- ja kommunikatsioonijuht **Inger Lilles-Nestor**
trupijuht **Aigi Veski**
peaadministraator **Ain Miißberg**
haldusjuht **Kaido Lüll**
dramaturgid **Anne-Ly Sova, Ott Kilusk**
loominguline juht **Ingomar Vihmar**
teatrijuht **Roland Leesment**

SA Endla Teater
Keskväljak 1
Pärnu 80010

kassa 442 0666
info 442 0667
www.endla.ee

Teatri toetajad ja koostööpartnerid:

Autoriõigusi vahendab
Eesti Teatri Agentuur

